

BULLETIN

České urologické společnosti ČLS JEP

1/2015

■ Úvodní slovo předsedy ČUS

Vážení přátelé,

níže si můžete, jako již tradičně, přečíst novinky z výboru i z aktivit v celé naší společnosti. Vrcholem letošního roku by měla být opět výroční konference, která se bude konat v Olomouci. Věřím, že jste si již nyní poznamenali termín do kalendářů a že přijedete v maximálním počtu - jsem si jist, že organizátoři připraví zajímavý program a že bude čas i na mnoho osobních setkání.

Letošní rok je v naší společnosti výjimečný tím, že konferenci budou předcházet volby do výboru a revizní komise. Podrobnosti najdete níže v bulletinu i na webu ČUS. Věnujte volbám, prosím, svoji pozornost, ČUS si to jistě zaslouží.

Stávající výbor se snaží v posledním roce své činnosti ještě rozběhnout nebo dotáhnout řadu aktivit. Týkají se edukačních akcí i jednání s regulačními úřady a plátcí. Za pozornost stojí možnost sdílení dvou radiologických dopplerovských kódů, což by mělo být přínosem zvláště pro chod urologických ambulancí – jistě nás všechny ale v tomto směru čeká ještě řada jednání na regionální úrovni.

Velkou pozornost jsme věnovali přípravě regionálních seminářů věnovaných problematice CRPC. Považujeme za nesmírně důležité, aby urologové měli adekvátní znalosti o nových léčebných možnostech u nádorových onemocnění. Je to důležité pro naše pacienty, ale také pro budoucnost našeho oboru a pro udržení jeho rozsahu a celistvosti. Program seminářů je připraven velmi pečlivě a věřím, že se jich zúčastníte v maximálním počtu.

Bulletin tentokrát bohužel přináší i smutné zprávy. Opustily nás dvě výrazné osobnosti naší společnosti - doc. MUDr. Miroslav Hanuš, CSc. a prim. MUDr. Ivan Mikulíček. Zvláště doc. Hanuš se významně zapsal do dějin české urologie jako emeritní předseda ČUS i jako dlouholetý předseda SAU.

Před týdnem skončila v Madridu výroční konference EAU. Velmi mne potěšilo, že docentu Jarolímovi bylo uděleno čestné členství. Je to ocenění jeho celoživotních aktivit i úspěchů. Radost jsem měl i z hojné účasti mladých urologů z ČR a jejich aktivnímu

přístupu k přednáškám a kurzům, jen věřím, že se to v budoucnu projeví mnohem větším počtem přijatých posterů a přednášek - zatím s tím rozhodně spokojeni být nemůžeme.

Letošní rok nám jistě přinese mnoho nového. Osobně netrpělivě čekám na novinky ve specializačním vzdělávání, které MZ připravuje. Věřím, že se do něj promítnou pozitivní nápady, jako je přesnější vymezení kompetencí pro absolventy kmene. Zdá se, že se snad podaří udržet samostatnou pozici urologie včetně samostatného kmene, což je pro budoucnost oboru jistě zásadní. Kvalita vzdělávání, potažmo spokojenost rezidentů ale závisí do značné míry na tom, jak velkou pozornost jejich školení budou věnovat jejich školitelé i ostatní starší kolegové. Za stávající výbor mohu slíbit, že se budeme aktivním rezidentům snažit maximálně pomáhat.

V souvislosti s organizací vzdělávání musím říci, že mne trochu děsí nostalgické nálady, kterým si starší generace zvykla podléhat. Osobně si myslím, že dvě atestace a monopol IPVZ se všemi důsledky měly i řadu negativních stránek, jen jsme na ně už zapoměli. Naše ohledy by měly směřovat dopředu a ne k návratu již opuštěných cest.

Přeji všem úspěšné jaro 2015 a těším se na setkání v Olomouci

Váš

Marek Babjuk

Pozvánka na 61. výroční konferenci ČUS ČLS JEP

Vážené kolegyně, vážení kolegové, vážené dámy a pánové,
je pro mě velkou ctí, že vás mohu jménem organizátorů pozvat k účasti na 61. výroční konferenci naší odborné urologické společnosti do Olomouce.

Naším cílem je pokračovat v každoroční tradici setkávání urologů, které významně obohacuje naše znalosti v rámci vědeckého programu, ale umožňuje i neformální diskuzi v kuloárech a navazování osobních kontaktů a nových přátelství.

Připravujeme pro vás kvalitní vědecký program členěný do odborných sekcí, satelitních sympozií, živé přenosy z operačních sálů a tradiční kurz Evropské školy urologie.

Olomouc svou geografickou polohou ve středu Moravy je poměrně snadno dosažitelnou destinací. Ačkoliv město Olomouc má bohatou historickou minulost, je zde řada významných, pečlivě udržovaných historických památek, osloví mnohé z vás svým mladistvým duchem jako typické univerzitní město. Je zde druhá nejstarší univerzita v ČR, Univerzita Palackého, která má 25 000 studentů.

Urologická klinika FN a LF UP Olomouc oslavila v minulém roce své 50. výročí založení a tato sebevědomá dáma v nejlepších letech se ráda stane vaší průvodkyní a hostitelkou během výroční konference.

Důvodů, proč navštívit naše krásné město je tedy hodně. Budeme se na vás těšit a věříme, že rádi přijmete naše pozvání k účasti na konferenci.

Těm, kteří do Olomouce na konferenci přijedou, přeji příjemné zážitky ze všech odborných i společenských akcí.

Srdečně zve

doc. MUDr. Vladimír Študent, Ph.D.
přednosta urologické kliniky LF UP a FN Olomouc

Doc. MUDr. Ladislav Jarolím, CSc. obdržel čestné členství Evropské urologické společnosti

Doc. MUDr. Ladislav Jarolím, CSc. obdržel 20. 3. 2015 na výroční konferenci EAU v Madridu čestné členství Evropské urologické společnosti. Toto ocenění se uděluje urologům, kteří významným způsobem ovlivnili evropskou urologii. Po prof. Hradcovi a prof. Dvořáčkovi je doc. Jarolím teprve třetím takto oceněným českým urologem. Srdečně blahopřejeme!

Prof. Abrahamsson blahopřeje Doc. Jarolímovi k jeho čestnému členství v EAU

■ Vzpomínky na doc. MUDr. Miroslava Hanuše, CSc. a prim. MUDr. Ivana Mikulíčka

Začátkem tohoto roku nás opustili dva z našich členů - doc. MUDr. Miroslav Hanuš, CSc. a prim. MUDr. Ivan Mikulíček. Vzpomínky na oba kolegy jsou uveřejněné v rubrice [„Osobní zprávy“](#).

■ Volby ČUS ČLS JEP 2015

Rok 2015 je rokem voleb do výboru a revizní komise České urologické společnosti. Prohlášení výboru a další volební příspěvky členů společnosti můžete nalézt v záložce [VOLBY](#) na webu ČUS.

■ Sdílení radiologických výkonů 89 515 a 89 517 (autorská odbornost 809) pro urology (autorská odbornost 706)

Výboru České urologické společnosti ČLS JEP se po delším úsilí a jednání s Českou radiologickou společností ČLS JEP podařilo dosáhnout **sdílení** následujících radiologických výkonů (autorská odbornost 809) pro urology (autorská odbornost 706):

- **89 515 UZ duplexní vyšetření pouze jedné cévy, tj. morfologické a dopplerovské**
- **89 517 UZ duplexní vyšetření dvou a více cév, tj. morfologické a dopplerovské**

Hlavním důvodem souhlasného stanoviska České radiologické společnosti byl odborný podklad naší žádosti, tedy že výše uvedená vyšetření patří **v adekvátní indikaci** k základnímu sonografickému vyšetření orgánů urogenitálního traktu. Indikace k vyšetření vycházejí z doporučení urologických odborných společností (EUA, AUA, apod.) a jedná se především o vyšetření těchto orgánů a cév:

- **ledvin**
- **varlat**
- **spermatických cév**
- **penisu**
- **prostaty**

Sdílení vstoupilo v platnost od ledna 2015, je tedy již možné jednotlivé pojišťovny žádat o nasmlouvání těchto kódů.

Výbor České urologické společnosti ČLS JEP doporučuje k nasmlouvání splnit následující podmínky:

1. **Personální vybavení:**

Lékař se specializovanou způsobilostí v oboru urologie.

2. **Technické vybavení:**

Sonografický přístroj:

- 1) Přístroj střední třídy pro vyšetření v B mode pro anatomické detailní vyšetření urogenitálního traktu
- 2) Dopplerovské módy CFM, power doppler i pulsní doppler (CW doppler není třeba) pro hodnocení vaskularizace ledvinových žil i v andrologických aplikacích na šourku a penisu

- 3) Podpora metody Vektor flow imaging, kde při vyšetření lineárními snímači zobrazení průtoku není závislé na úhlu zobrazení, a lze průtok detekovat i při paralelním průběhu cévy s povrchem lineární small parts sondy.
- 4) Dokumentace na vestavěném HDD (cca 500GB), termotiskárna, dokumentace na USB periferie v digitálním formátu (např. JPG)
- 5) Možnost rozšíření o DICOM konektivitu pro připojení ev. do nemocniční informační sítě PACS
- 6) Software pro biometrická měření urogenitálního traktu, automatické vyhodnocení RI v reálném čase

Sondy:

- 1) Konvexní snímač pro abdominální vyšetření (cca 5-3MHz)
- 2) Lineární snímač s vysokým rozlišením pro vyšetření povrchových částí (šourek, varle, penis a uretra), frekvence 12MHz

V případě Vašich dotazů nás neváhejte kontaktovat na naší e-mailové adrese sekr@cus.cz.

doc. MUDr. Roman Zachoval, PhD
prof. MUDr. Marek Babjuk, CSc.

■ Cyklus 12 seminářů „Problematika kastročně rezistentního karcinomu prostaty - spolupráce urologa a onkologa“

Česká urologická společnost ČLS JEP a Česká akademie urologie pořádá cyklus 12 seminářů „Problematika kastročně rezistentního karcinomu prostaty - spolupráce urologa a onkologa“

Termíny a místa konání:

Město	Termín	Místo konání
Ostrava	15.4. (st)	Restaurace Koras
České Budějovice	16.4. (čt)	Hotel Budweis
Liberec	21.4. (út)	Restaurace Bílý Mlýn
Hradec Králové	23.4. (čt)	Restaurace Duran
Jihlava	28.4. (út)	EA Business Hotel
Olomouc	30.4 (čt)	Restaurace Zorba
Pardubice	12.5 (út)	Hotel Zlatá štika
Plzeň	20.5 (st)	Hotel U Pramenů
Ústí nad Labem	21.5. (čt)	Restaurace Větruše
Zlín	26. 5. (út)	Hotel Baltaci Atrium
Brno	16.6. (út)	Hotel Continental
Praha	17.6. (st)	Botel Admirál

Odborný program se skládá z následujících částí:

- Úvod do problematiky kastročně rezistentního karcinomu prostaty (20 min)
- Současné možnosti léčby kastročně rezistentního karcinomu prostaty (20 min)
- Praktické aspekty léčby kastročně rezistentního karcinomu prostaty a její dopad na kvalitu života pacientů (20 min)

- Kazuistika (15 min)
- Diskuze (15 min)

Pozvánky na jednotlivé semináře naleznete v kalendáři akcí na <http://www.cus.cz/pro-odborniky/akce/>.

■ **Ceny ČUS za nejlepší vědecké publikace za rok 2014**

Výbor ČUS vyhlašuje soutěž o nejlepší publikace za rok 2014 v kategoriích:

A Původní vědecká práce publikovaná v časopisu s IF

B Původní vědecká práce publikovaná v časopise Česká urologie

C Monografie nebo postgraduální učební text (rozsahu min. 50 stran, s ISBN)

Přihlášky zasílejte na e-mailovou adresu sekretariátu ČUS sekr@cus.cz . Uzávěrka soutěže je k 1. červenci 2015.

Obecné podmínky soutěže jsou stejné jako v minulém roce a jsou k dispozici na webových stránkách společnosti <http://www.cus.cz/pro-odborniky/vzdelavani/publikace/pravidla-pro-udileni-cen-cus-za-nejlepsi-vedecke-prace-publikovane-v-roce-2013/>

■ **Podpora rezidentů a mladých urologů**

Výbor ČUS ocenil spolupráci rezidentů a mladých urologů a podpořil účast 5 lékařů na ESOU 2015 v Mnichově, 5 lékařů na EAU 2015 v Madridu a 22 lékařů na Zimním urologickém sympoziu ve Špindlerově mlýně.

Plánovaná je i podpora účasti na výroční konferenci Slovenské urologické společnosti v Prešově. Informace budou následovat.

Dále, stejně jako v minulých letech, výbor plně uhradil zájemcům z řad rezidentů EBU In-Service Assessment (34) a roční junior členství v Evropské urologické společnosti (33).

■ **Nové e-learningové kurzy na téma „Karcinom prostaty“ a „Urodynamika“**

V rubrice „Online kurzy“ byly spuštěny dva nové e-learningové kurzy.

První z kurzů je na téma „Karcinom prostaty“. V tomto kurzu jsou zahrnuty klíčové okruhy problematiky karcinomu prostaty (diagnostika, screening, patologie a klasifikace, možnosti terapie jednotlivých stádií).

Zájemci o absolvování kurzu mají možnost shlédnout autentické videoprezentace, pořízené během zářijového kurzu specializačního vzdělávání v urologii "Onkourologie II" a čtyři videozáznamy operačních postupů.

Druhý kurz je na téma „Urodynamika“ a zahrnuje všechny základní aspekty urodynamického vyšetření v urologii (základní principy, EMG, uroflowmetrie, plnicí cystometrie, manometricko průtoková studie PQ, videourodynamika, neurogení dysfunkce, urodynamické vyšetření u geriatrických nemocných a dětských pacientů). E-learningový kurz je tvořen prezentacemi, které byly připraveny v rámci kurzu specializačního vzdělávání v urologii "Urodynamické vyšetření".

Kurzy jsou zakončené testem, přičemž pro získání certifikátu je nutné správně zodpovědět min. 80 % otázek. Úspěšnému absolventovi bude elektronicky zaslán certifikát potvrzující získání 2 kreditních bodů v rámci celoživotního vzdělávání lékařů.

Kurz můžete absolvovat na <http://www.cus.cz/pro-odborniky/online-vzdelavani/online-kurzy/>

Veronika Črepová

■ **Další příspěvky na webových stránkách www.cus.cz**

Pro odborníky:

- ❖ v rubrice Technologie a technika v urologii je nové sdělení od MUDr. Petra Macka o využití "ostnatých" stehů v urologii: <http://www.cus.cz/pro-odborniky/vzdelavani/technologie-a-technika-v-urologii/moznosti-vyuziti-ostnatych-stehu-urologii/>
- ❖ v záložce Vzdělávání je k dispozici Plán odborných aktivit ČUS na rok 2015: <http://www.cus.cz/pro-odborniky/vzdelavani/plan-odbornych-aktivit-ceske-urologicke-spolecnosti-rok-2015/>

Pro pacienty:

- ❖ Nový portál o onemocnění prostaty: <http://www.cus.cz/pro-pacienty/aktuality/problemysprostatou-cz-prinasi-potrebne-informace-onemocnenich-prostaty/>
- ❖ V rubrice Dokumenty jsou ke stažení nové materiály o ČIK: <http://www.cus.cz/pro-pacienty/dokumenty-ke-stazeni/> a také nové odkazy na patientské webové stránky s urologickou problematikou
- ❖ Informace pro rodiče na stránkách ČUS - nové diagnózy:

Noční pomočování u dětí: <http://www.cus.cz/pro-pacienty/diagnozy/nocni-pomocovani-deti/>

Akutní bolest šourku (Syndrom akutního šourku): <http://www.cus.cz/pro-pacienty/diagnozy/akutni-bolest-sourku-syndrom-akutniho-sourku/>

Fimóza: <http://www.cus.cz/pro-pacienty/diagnozy/fimoza/>

■ **Léčba metastatického uroteliálního karcinomu močového měchýře – kazuistika**

Partner projektu České urologické společnosti CYRUS (registr cystektomií), společnost Pierre Fabre Medicament, s.r.o., si dovoluje upozornit na kazuistiku MUDr. Hany Študentové a prof. MUDr. Bohuslava Melichara Ph.D., která byla prezentovaná v rámci Jihočeských onkologických dnů a týká se účinnosti a bezpečnosti léčby metastatického uroteliálního karcinomu močového měchýře vinfluninem.

VINFLUNIN (JAVLOR®)

V LÉČBĚ METASTATICKÉHO UROTELIÁLNÍHO KARCINOMU MOČOVÉHO MĚCHÝŘE - KAZUISTIKA

MUDr. Hana Študentová, prof. Bohuslav Melichar, PhD.
Onkologická klinika LF UP a FN Olomouc

ÚVOD

Systémová léčba metastatického uroteliálního karcinomu je významně ovlivněna především celkovým stavem pacienta a rozsahem nádorového onemocnění. Dlouhodobé přežití s kombinovanou cytostatickou léčbou je reálné u pacientů v celkově dobrém stavu, bez viscerálního postižení, s laboratorními hodnotami alkalické fosfatázy (ALP) a laktát-dehydrogenázy (LDH) v normálním rozmezí. Naopak pacienti v celkově špatném stavu nebo s viscerálním postižením špatně tolerují kombinovanou cytostatickou léčbu a dosahují daleko horších léčebných výsledků.

Současným standardem v první linii systémové léčby zůstává kombinace chemoterapie s platinovým derivátem, v optimálním případě kombinace cisplatinu s gemcitabinem nebo kombinace cisplatinu s metotrexátem, vinblastinem a doxorubicinem (MVAC).

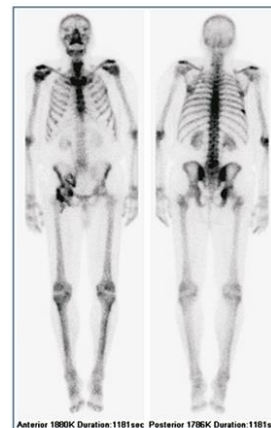
Zatímco terapie v první linii se již poměrně dobře etablovala, výběr druhé linie léčby byl doposud značně nejasný a standardní terapie nebyla v podstatě stanovena. V této fázi onemocnění se jednoznačně preferovala monoterapie např. paclitaxel či gemcitabin, ale účinnost byla rovněž popsána u 5-FU, metotrexátu, ifosfamidu či pemetrexedu. Jediným cytostatickem, které doposud prokázalo účinnost v této indikaci v randomizované studii fáze III je vinflunin (Javlor®) - semisyntetický vinka-alkaloid třetí generace. Podle aktuálních českých i evropských standardů je vinflunin indikován k léčbě metastatického uroteliálního karcinomu močového měchýře ve druhé linii léčby po předchozí terapii platinovým derivátem a v této indikaci splňuje také podmínky úhrady.

POPIS PŘÍPADU

Prezentujeme případ 70-letého muže, který absolvoval v listopadu 2011 cystektomii s derivací dle Brickerova pro středně diferencovaný uroteliální karcinom pT3bN2M0. Po operaci podstoupil 6 cyklů adjuvantní chemoterapie ve složení gemcitabin s karboplatinou (clearance kreatininu 0,8ml/s). Při PET/CT vyšetření v červenci 2012 se prokázalo metastatické postižení L5 a pravého acetabula. V srpnu 2012 zahájil chemoterapii vinfluninem v dávce redukované na 280mg/m² pro chronickou renální insuficienci s clearance kreatininu pod 1ml/s. Pacient byl v době zahájení chemoterapie asymptomatický, performance status 0, s laboratorními parametry (hemoglobin, ALP, LDH) v normálním rozmezí. Celkově absolvoval 30 cyklů chemoterapie s vinfluninem prakticky bez jakýchkoliv nežádoucích účinků. Terapie byla ukončena v červnu 2014 pro progresi kostních metastáz dle scintigrafie. Pacient byl stále ve výborné kondici, stěžoval si pouze na bolesti v zádech avšak bez nutnosti použití analgetik. V srpnu 2014 pak podstoupil další linii chemoterapie ve složení paclitaxel s karboplatinou. Po prvních dvou cyklech chemoterapie došlo k ústupu bolestí v bederní páteři, pacient v léčbě dosud pokračuje.

Obr. 1 CT (2.11.2010): tumor močového měchýře, ureterohydronefroza vpravo.

Obr. 2 Scintigrafie s průkazem metastatického ložiska v laterálním průběhu 8. žebra vpravo, v obrátlovém těle L5 parasagitálně vlevo a v pravé kosti kyčelní při acetabulu. (8/2012)

ZÁVĚR

Naše kazuistika popisuje velmi úspěšnou a dobře tolerovanou léčbu vinfluninem u 70-letého pacienta s metastatickým uroteliálním karcinomem močového měchýře. Vinflunin dosáhl dlouhodobé stabilizace choroby trvající 23 měsíců při absenci nežádoucích účinků cytostatické léčby. Léčbu je třeba volit striktně individuálně, a to především s ohledem na celkovou kondici pacienta, komorbidity a rozsah onemocnění.